

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen temporär ändring av 39 och 40 § i universitetslagen och ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 14 och 29 § i yrkeshögskolelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen temporär ändring av 39 och 40 § i universitetslagen och ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 14 och 29 § i yrkeshögskolelagen (RP 91/2021 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Laura Hansén, undervisnings- och kulturministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf
- Finlands studerandekårers förbund - SAMOK rf
- Finlands universitetsrektors råd UNIFI rf
- Finlands studentkårers förbund FSF rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om temporär ändring av 39 och 40 § i universitetslagen och lagen om temporär ändring av 14 och 29 § i yrkeshögskolelagen ändras. I och med att covid-19-epidemin fortsätter föreslås det att giltighetstiden för de temporära bestämmelserna i universitetslagen och yrkeshögskolelagen förlängs fram till den 31 juli 2022. De temporära bestämmelserna gäller möjligheten att anmäla sig som frånvarande under det första läsåret, om en studerande som har tagit emot en studieplats som leder till examen vid ett universitet eller en yrkeshögskola är förhindrad att inleda sina studier på grund av ett myndighetspåbud i anslutning till covid-19-epidemin eller av något annat vägande skäl i anslutning till epidemin. I de temporära bestämmelserna föreskrivs det också om ett undantag från högskolornas skyldighet att ordna studier som leder till examen eller studiehandledning så att den studerande kan avlägga examen inom den i lagen föreskrivna målsatta tiden för avläggande av examen i de fall då det på grund av epidemin inte är möjligt att ordna de studier som ingår i undervisningsplanen. Fördröjningar i studiernas framskridan-

Betänkande KuUB 5/2021 rd

de som beror på sådana förändringar i undervisningsarrangemangen beaktas vid beslut om fortsatt studierätt.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Genom lagen om temporär ändring av 39 och 40 § i universitetslagen (515/2020) och lagen om temporär ändring av 14 och 29 § i yrkeshögskolelagen (516/2020) har det blivit möjligt för en examensstuderande vid en högskola att anmäla sig som frånvarande under det första läsåret om inledandet av studierna hindras av coronaepidemin. Dessutom är högskolorna med stöd av de ovan nämnda lagarna inte skyldiga att ordna studier som leder till examen och studiehandledning på det sätt som lagen kräver, om det på grund av coronaepidemin inte är möjligt. De nämnda lagarna är i kraft till och med 31 juli 2021.

I propositionen föreslås det att giltighetstiden för de ovan nämnda lagarna ändras så att lagarna i fråga gäller ännu till utgången av läsåret 2021/2022, dvs. till och med den 31 juli 2022.

Sammantaget anser kulturutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker därför lagförslagen utan ändringar.

Förlängning av undantagsbestämmelserna

Det är oklart hur pandemiläget kommer att se ut hösten 2021. Om infektionssituationen förvärras på hösten kan det påverka högskolornas förutsättningar att ordna undervisning på normalt sätt och också försämra de studerandes studie- och praktikmöjligheter.

Pandemiläget varierar i olika delar av världen. En eventuell svår smittsituation under det läsår som börjar hösten 2021 kommer sannolikt att påverka internationella examensstuderandes möjligheter att komma till Finland och inleda studierna normalt. Det kan medföra att studerandena måste skjuta upp inledandet av studierna.

Högskolorna har på grund av coronapandemin tvingats arbeta under mycket exceptionella omständigheter där det är svårt att planera verksamheten. Distansundervisningen under pandemin har varit mycket betungande för de studerande. Många studerande har upplevt att stödet och samhörigheten har minskat, vilket gjort dem mer skyddslösa.

Den utdragna pandemin ökar behovet av att genomföra undervisningen så normalt som möjligt. Uppmärksamhet ska fästas vid samhörigheten både i undervisningen och i högskolornas övriga verksamhet.

Utskottet betonar med hänvisning till ett tidigare betänkande (KuUB 7/2020 rd) att möjligheterna till undantag från skyldigheten att ordna undervisning och studiehandledning enligt de föreslagna

Betänkande KuUB 5/2021 rd

bestämmelserna är bundna till att det på grund av det rådande epidemiologiska läget inte går att ordna undervisning och studiehandledning på det sätt som föreskrivs i lag. Skolorna återgår till den normala undervisningen genast när det inte finns förutsättningar för undantagsarrangemang enligt undantagsbestämmelserna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 91/2021 rd utan ändringar.

Helsingfors 9.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Marko Asell sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Sari Multala saml
medlem Mikko Ollikainen sv
ersättare Johan Kvarnström sd
ersättare Sinuhe Wallinheimo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.